

HİLİM, GÜZEL HUY VE VERA'*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîne hamden kesîren tayyiben mübâreken fîhi alâ küli hâlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtü ve'sselâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîne tâc-i ruûsinâ muhammedini'l-mustafâ... Ve alâ âlihî ve sahibihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ...

İ'lemû eyyühe'l-ihvân... İnne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

ثَلَاثٌ مَنْ لَمْ يَكُنْ فِيهِ فَلَيْسَ مِنِّي وَلَا مِنَ اللَّهِ حِلْمٌ
يَرُدُّ بِهِ جَهْلَ الْجَاهِلِ وَحُسْنَ الْخُلُقِ يَعِيشُ بِهِ فِي
النَّاسِ وَوَرَعٌ يَحْجُزُهُ عَنْ مَعَاصِي اللَّهِ

(الرافعي عن علي)

RE. 261/2 (Selâsün men lem yekün fîh, feleyse minnî ve lâ mina'llâhi: Hilmün yeruddü bihî cehle'l-câhil, ve hüsnü'l-hulüki yaîşü bihî fi'n-

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

nâsi, ve veraun yahcüzühû an maâsi'llâhi.)

Sadaka rasûlüllah, fî mâ kal ev kemâ kal.

a. Hz. Ali RA'ı Seviyoruz

Aziz ve çok değerli, çok sevgili kardeşlerim!.. Cuma geceniz mübârek olsun... Allah-u Teâlâ Hazretleri şu mübarek gecenin hayrından, feyzinden, bereketinden, feyzinden cümlelerinizi istifâde ettirsin... Cümlelerinizi iki cihanda bahtiyar eylesin... Cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin...

Hazret-i Ali (*RA ve kerrema'llâhu vecheh*) Hazretleri'nden rivayet edilmiş olan, bir hadis-i şerif okuyacağım bu akşam... Tabii, hadis-i şeriflerin hepsi başımızın tâcıdır. Râviler, Peygamber Efendimiz'in ashâbıdır, gökteki yıldızlar gibidir. Efendimiz'in sevgili ashâbıdır, hepsi başımızın tâcıdır, hepsini severiz amma; Hazret-i Ali Efendimiz bizim için bir de şu günlerde, husûsî bir öncelik ve ehemmiyet taşımaktadır.

Çünkü, “Alevîyiz, Hazret-i Ali'ye mensûbuz; ona muhib olan, onu seven insanlarız.” diye televizyona çıkıp da, yalan yanlış, abuk sabuk; dine, imana, tarihe, fıkha, tefsire, hadise sığmayan sözler söylemişlerdir. Biz diyoruz ki:

“—Hazret-i Ali'yi seven herkes gelsin, Hazret-i Ali Efendimiz'in yoluna girsin! Onun yaşadığı gibi yaşasın, onun sözlerini dinlesin! Onun gibi olsun!..”

Biz de zâten onun gibi olmağa çalışıyoruz.

Hazret-i Ali Efendimiz bizim başımızın tâcı... Aşere-i Mübeşşere'den, Peygamber Efendi-

miz'in dâmâdı... Bizim en sevdiğimiz insanlardan birisi... Onun yoluna, onun imanına, onun islâmına, onun sözüne, onun dinine uymayıp da; ondan sonra bir de, “Hazret-i Ali'ye mensûbum!” deyip de dinden imandan çıkmak, tabii çok üzücü bir olay oluyor. Bizim bu meselenin üzerine eğilmemiz, bu hususta hepimizin emri ma'rûf, nehy-i münker, nasîhat vazifesini yapmamız gerekiyor.

Nasıl yapacağız, ne diyeceğiz?.. Diyeceğiz ki:

“—Bak, Hazret-i Ali Efendimiz böyle buyurmuş; ne dersin?.. Seviyor musun Hazret-i Ali Efendimiz'i?..”

“—Seviyorum.”

“—Bak böyle buyurmuş; ne dersin, ne haber?.. Hadi bakalım, ne diyorsun?” dememiz lâzım!..

O bakımdan, Hazret-i Ali Efendimiz'den rivâyet edilmiş olan hadis-i şerifleri, ayrıca şöyle bir kaydedip de, bir de neşretmek lâzım!.. Evet, sözü Peygamber Efendimiz söylemiş ama, Hazret-i Ali Efendimiz nakletmiş. Onun naklettiği olunca, artık akan suların durması lâzım!..

Diyorlarmış ki:

“—Biz hümanistiz, biz insancılız, biz müsamahalıyız, biz hoşgörülüyüz...”

Görelim bakalım, ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz!.. Yaşayışın nasıl, gel bakalım?.. Davranışın nasıl, çalışmanın nasıl, hayatın nasıl; görelim. Oradan anlayacağız. Çünkü herkes kendisini över de, bakalım hakikaten övülecek

durumda mı?..

Evet, Hazret-i Ali Efendimiz ne buyurmuş...

Bizim *Râmûzü'l-Ehâdis* kitabının hangi sayfasında kaldığımızı da hatırlayamadım doğrusu... Aradan uzun zamanlar geçti, buradaki sohbetleri biraz aksattık. Tabii, bu sohbetleri aksatmayalım, sevgili kardeşlerim!.. İbadetler, vaazlar, sevaplı işler, Allah'ın rızasını kazanacak işler şahıslara bağlı olmamalı... Ben gelirim burada vaaz olacak, siz de vaaz dinleyeceksiniz; ben gelmezsem vaaz olmayacak, siz de televizyonun karşısına geçeceksiniz. Olmaz!.. Şahıslar fanidir, göçer gider. Birisi ölür, ötekisi gelir. O ölür, daha ötekisi gelir. Şahıslar mühim değil, adetler mühim... Güzel şeyler adet olmalı!..

Perşembe akşamları burada hadis okuyor muyuz, okunmalı hep... Her perşembe, herkes bilmeli ki, burada Peygamber Efendimiz'in mübârek hadis-i şerifleri okunuyor. Herkes bunu bilmeli, ona göre gelmeli!.. Programını ona göre yapmalı!.. Birisi evine geleceksen;

“—Efendim, bu akşam biz size misafir gelmek istiyoruz, müsâit mi?”

“—Hangi akşam bu?..”

“—Perşembe akşamı...”

“—Haa, gel ama; bizim Özelif Sitesi'nde yatsıdan sonra hadis sohbetimiz var, oraya gitmemiz lâzım; sen de gel!.. Hanımları da getirelim, aşağıda alt katta yer var... Dinleyelim!” dememiz lâzım!..

Programlarımızı ibadetlerimize göre ayarlama-

mız lâzım!.. Program yapacağız diye ibadetleri kesip, biçip, atıp, çiğneyip ihmal etmememiz lâzım!.. Bütün hayatımızı ibadetlerimize göre, Allah'ın rızasını, sevgisini kazanmaya göre, cenneti kazanacak şekilde ayarlamaya çalışmamız lâzım, sevgili kardeşlerim!..

Bundan sonra, her perşembe akşamı burada bu hadis sohbeti yapılacak diye herkes bilsin!.. Ona göre gelsin buraya...

b. Hilim

Taberânî ve Rafîî, Hazret-i Ali Efendimiz'den rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:¹

ثَلَاثٌ مَنْ لَمْ يَكُنْ فِيهِ فَلَيْسَ مِنِّي وَلَا مِنَ اللَّهِ حِلْمٌ
يَرُدُّ بِهِ جَهْلَ الْجَاهِلِ وَحُسْنَ الْخُلُقِ يَعِيشُ بِهِ فِي
النَّاسِ وَوَرَعٌ يَحْجُزُهُ عَنِ مَعَاصِي اللَّهِ

(طس. الرافعى عن على)

RE. 261/2 (*Selâsün men lem yekün fîh, feleyse minnî ve lâ mina'llâhi: Hilmün yeruddü bihî cehle'l-câhil, ve hüsnü'l-hulüki yaîşü bihî fi'n-nâsi, ve veraun yahcüzühû an maâsi'llâhi.*)

(*Selâsün men lem yekün fîh*) “Üç şey var ki, kimde yoksa (*feleyse minnî*) o benden değildir; (*ve lâ mina'llâh*) Allah'tan da değildir.”

¹ Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.120, no:4848; Hz. Ali RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.XV, s.838, no:43330; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XI, s.458, no:11204.

Çok ağır bir söz bu... Üç şey söyleyecek Peygamber Efendimiz... “Bir insanda bunlar varsa ne âlâ... Yoksa, ne o bendendir, ne Allah’tandır. Ne benim has ümmetimidir, ne de Allah’ın iyi kuludur.” demiş oluyor. Çok ağır bir söz... (*feleyse minnî*) “Benden değildir!” Kabul etmiyor yâni... Reddediyor Peygamber Efendimiz...

Dolayısıyla, bu üç şey hepimizde bulunsun diye, şiddetle istiyor Peygamber Efendimiz... Bu üç şeyin bizde bulunması lâzım!.. Hepinizde, hepimizde... Çünkü, biz Rasûlüllah’ı tanımak istiyoruz. “Ben sendenim yâ Rasûlallah, senin tarafımdanım yâ Rasûlallah!” demek istiyoruz. Allah’tan yana, Allah’ın dininden yana, Allah’ın emrinden yana, Allah’ın rızâsından yana olmak istiyoruz. Onun dışında kalmak istemiyoruz.

Nedir bu üç şey?.. Birincisi:

1. (*Hilmün yeruddü bihî cehle’l-câhil*) “Cahilin cehlini karşılayacak olan bir hilim.”

Halim selimlik olacak hepimizde... Nasıl halim selimlik olacak? Bu halim selimlikle, cahilin bize olan tecâvüzünü karşılayacağız. Cahilin cahilliğini cevaplandıracağız. Cahilin cahilliğine mukabil güzel bir jestte bulunacağız.

Demek ki kardeşlerim, sinirli insan olmayacağız. Birisi bize bir cahillik yaptığı zaman; bir üzecek, kızdıracak, canımızı sıkacak iş yaptığı zaman, tepemizin taşı atmaması lâzım!.. Sigortamızın çatlamaması lâzım!.. Nasıl olmamız lâzım?.. Yumuşak olmamız lâzım!.. Halim selim olmamız lâzım, güleç yüzlü olmamız lâzım!..

Şimdi, buraya geliyoruz akşam... Önden bir araba gidiyor ama, yolun üstündeki bütün çukurlardan kaçıyor. Kanalizasyon çukurundan gitmiyor, bir çukur olsa dolaşüyor; beğenmediği yerden gitmiyor, beğendiği yerden gidiyor. Üç şeritli yolun üç şeridini birden keyfine göre kullanıyor.

Bizim arabadakiler dediler ki:

“—Aman dikkat et! Öndeki sarhoş mu, ne?..”

E biz de giderken, hizâsına geldik onun... O yine keyfine göre bir sağa sağladı. Bir hareket yaptı, nerdeyse bizi yandan omuzlayacaktı, şöyle... Vuracaktı bizim arabamıza... Ben de şöyle, “Nedir bu yaptığın?” diye elimle işaret ettim.

Delikanlı çocuk... Anlaşılan ehliyeti daha cebine yeni koymuş, babasının arabasını almış, sürüyor. Öyle bir tatlı güldü ki; affettim. Herhalde benim başımda takke, çenemde sakal... Kızmadı ben elimle böyle yapınca... Çok tatlı bir güldü. Tamam, affettim, delikanlıdır diye...

Demek ki tebessüm, kızılacak bir şeyi bile affettiriyor. Halim selim insan da böyle davranacak. Yâni, karşıdan bir cahillik oldu, bir haksızlık oldu, bir saygısızlık oldu, bir edepsizlik oldu, bir yanlış iş oldu. Ne yapacak?.. Onu halim selimlikle karşılayacak, kızmadan karşılayacak, yumuşak yumuşak cevabını verecek. Böylece câhilin cehli üremeyecek, yaptığı cahillik büyümeyecek, bastırılacak. Yangın söndürülecek.

Tabii, böyle bir halim selimlik hepimizde olması lâzım!.. Toplumun, cemiyetin, cemaatin sıhhatli, afiyetli, huzurlu, saadetli olması için...

Şimdi ben nereye gidersem gidiyorum. Gezmenin çok faydası oluyor, tecrübe oluyor insana... Çok çeşitli şeyler duyuyorum. Hani, müslüman olanla olmayanın zıtlığı ayrı, aynı cami cemaatinden olan insanlar bile, aynı yoldan olan insanlar bile, aynı tasavvufî meşrebden, tarikattan olan insanlar bile; herkes birbirine karşı yamuk... Herkes birbirine karşı çatık... Herkes birbirine karşı kızgın... Herkes birbirine karşı kırgın... Böyle bir acâib tavır almış. Bu nerden geliyor?.. Bizim tasavvufî terbiyeyi, yâni İslâmî terbiyeyi, hadis-i şeriflerdeki terbiyeyi içimize sindiremememizden geliyor. Sindirmek lâzım! İçine insanın iyice girmesi lâzım tasavvufî terbiyenin... O girmedığı zaman, olmadık şeyden kızıyoruz, küçük şeyden ihtilâf çıkıyor.

Kadınlar geliyorlar, falanca kasabada iki gruba ayrılmışlar, “Şu şöyle mi olacak, böyle mi olacak?..” Gülüyorum. Öyle de olur, böyle de olur. İşte Özelif Sitesi’ne şu yoldan da gidilir, bu yoldan da gidilir. Kavga etmeğe lüzum yoktur. İstersen gel bilmem kaçınıcı caddeden, istersen gel şu taraftan dolaş... Fark etmez, kavga etmeğe değmez. Netice itibariyle aynı yere gidiyorsun...

Bir hazımsızlık, bir gerginlik, bir stres var yâni... Öyle olmayacağız. Nasıl olacak müslüman?.. Halim olacak, yumuşak olacak, güleç yüzlü olacak, hazımlı olacak... Cahilin cahilliğine uymayacak. Saygısızın, edepsizin edepsizliğini cevaplandırması lâzım ama; şöyle bir tatlı şekilde yapacak, karşı tarafı da hizaya getirecek, yumuşatacak.

Bazan dinî konularda abuk sabuk, yanlış işler

yapıyorlar. Peygamber SAS Efendimiz halim selimdi, raufu, rahimdi, merhametliydi, affediciydi ama; Allah'ın emirlerinden bir emir çiğnendiği zaman, Allah'ın yasaklarından bir yasak iş işlendiği zaman, arslan gibi olurdu... Çok sinirlenirdi, çok gazaba gelirdi Hazret-i Peygamber Efendimiz... Şu minbere çıkıp da hutbe okuduğu zaman, düşmana hücum eden bir ordunun başkomutanı gibi celâllenirdi. Allah'ın emri çiğnendiği zaman celâllenirdi. Allah'ın buyruğu tutulmadığı zaman celâllenirdi.

Demek ki halim selimlik, halkın arasındaki münâsebetlerimizde, geçimimizde, alışverişte, ailevi durumlarda, komşuluk durumunda filân olacak. Ama Allah'ın emrinin çiğnemekte gevşemek tarzında olmayacak. Burayı iyi anlayın: Allah'ın emrinde, yasağında, farzlarda, haramlarda değişme yok; müsamaha olmaz, gevşeme olmaz, tenbellik olmaz!.. Allah'ın yasak dediği şeyi hoş görmek olmaz!..

“—Efendim, işte gençtir bunlar, içerler biraz...”

“—Hay mendebur hay! Sen Allah'ın içmeyin dediği, yasak kıldığı içkiyi nasıl hoş görüyorsun?”

“—E gençtir, içer...”

“—Olmaz! Genç de içmeyecek, yaşlı da içmeyecek!” “—Efendim delikanlıdır, işte namaz kılmazlar, sabahları kalkmazlar...” “—Olur mu?”

إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا

(*Inne's-salâte kânet ale'l-mü'minîne kitâben mevkûtâ*) “Namaz insanların boynuna, belirli zaman dilimleri içinde îfâ etmeleri gereken bir farzdır.” (Nisâ, 4/103)

Sabah vaktinde sabah kılınacak, öğle vaktinde öğle kılınacak. Bunlar belirli vakitlerde yapılması gereken ibadetler...

Peygamber Efendimiz ne buyurmuş:²

مَا مِنْ خَمْسَةِ أَبْيَاتٍ لَا يُؤَدَّنُ فِيهِمْ بِالصَّلَاةِ وَتُقَامُ فِيهِمْ بِالصَّلَاةِ إِلَّا اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ

(حم. طب. عن أبي الدرداء)

RE. 381/5 (*Mâ min hamsetü ebyâtin, lâ yüezzenü fîhim bi'ssalâh, ve tükâmü fîhim bi's-salâh, ille'stahveze aleyhimü'ş-şeytân.*)

“Beş ev yoktur ki, hiçbir beş tane ev yoktur ki, içinde namaz için ezan okunmuyor, namaz için ikâmet getirilmiyor; şeytan oraya hâkim olur, şeytan oraya bastırır, gâlip gelir.”

Beş ev bir araya geldi mi bir çayırda, bir dağ başında, bir yerde; orada ezan okunması lâzım, kamet getirilmesi lâzım!.. Namaz kılınması lâzım cemaatle... “*Allahu ekber!.. Allahu ekber!..*” denmesi lâzım!.. Böyle olmazsa, şeytan oraya galib olur, hakim olur, orayı istilâ eder.

² Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.445, no:27553; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LIX, s.340, Ebü'd-Derdâ RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.978, no:20372; Câmiü'l-Ehâdîs, c.XIX, s.153, no:20443.

Buyur, şeytanın istilâsına uğramış bir şeytânî bölgede, hadi bakalım sen hayırlı bir yaşam sürdür... Sürdüremezsın!.. O zaman, çeşitli şerler ortaya çıkarlar. Bu hususlarda dikkatli olmak gerekiyor.

Onun için sevgili kardeşlerim, sinirliliği bırakalım, halim selim olalım!.. Çünkü, bu çok önemli bir şey... Peygamber Efendimiz'in bizde bulunmasını istediği üç şeyden birisi halim selimlik... Yâni, kızmamak, sâkin olmak... Tabii hukukunu koruyacaksın, tabii farzları yaptıracaksın, tabii haramlardan sakındıracağını!.. Emr-i ma'ruf, nehy-i münker; tamam... Allah'ın dininden taviz vermeyeceksin. Ama, halim selim olacaksın!.. Her şeyin hududu var, çizgisi var, yeri var... Halim selim olacağız, kızmayacağız.

Birisi gelmiş Peygamber Efendimiz SAS'e:

“—Yâ Rasûlallah, bana nasihat et!” demiş. Buyurmuş ki:

“—*Lâ tağdab*: Sinirlenme!..”

“—Yâ Rasûlallah bir daha nasihat söyle!..”

“—*Lâ tağdab!*”

“—Yâ Rasûlallah bir daha nasihat daha et!..”

“—*Lâ tağdab!*”

Üçünde de “*Lâ tağdab!*.. Kızma, sinirlenme!..” demiş.

Tabii şimdi benim de vidalarımı, civatalarımı sıkıştırmam lâzım galibâ... Ben de kendime dikkat ediyorum; sinirleniyorum bazan...

Konya'ya gidiyorduk. Şöyle bir yokuştan şöyle

döneceğiz, aşağı gideceğiz. İki şerit var, karşıdan gelişi; bir şerit var bize... Aşağıdan gelen bir vasıta ötekisini geçmiş, iki şeritten geliyorlar. Üçüncüsü de bizim şeride çıkmış, bizim önümüzden geliyor... Tabii, ben şöyle köşeyi dönüp onunla karşılaşınca, midem altüst oldu, aklım başımdan gitti. O da midesine tesir ediyor insanın... Şöyle bir cızz diye bir şey oluyor. Asit mi salıyor insanın midesi, ne oluyorsa...

Fesühânallah!.. Yâhu be adam, burasında çifte çizgi var, yasak işte; buradan buraya geçilmez! Senin için tehlikeli... Gelen için de tehlike, senin için de tehlike... Önünü göremiyorsun, çarpışırsınız burada...

Hem de Anadolu kamyonet... Hızlı bir araba olsa, hani BMV olsa, Mercedes olsa da, fırt diye geçerim diye güvense motorunun gücüne... Öyle de değil... Neyse ben, toza toprağa bulanıp geçtim ama, bir müddet böyle heyecanım yatışmadı, midem biraz karıştı.

Tabii sinirlenmemek lâzım, sakin olmak lâzım!.. Öğreneceğiz, inşallah hepimiz dikkat edelim bundan sonra... Hanıma karşı sinirlenmeyelim, çocuğa karşı sinirlenmeyelim, müşteriye karşı sinirlenmeyelim. Yolda otobüste kişilere karşı, halim selim olalım. Yumuşak yumuşak, tatlı tatlı... Bu bir...

c. Güzel Huy

Peygamber SAS Efendimiz'in bir müslümanda bulunsun diye istediği ikinci şey:

وَحُسْنُ الْخُلُقِ يَعِيشُ بِهِ فِي النَّاسِ

2. (Ve hüsnü'l-hulüku yaîşü bihî fi'n-nâs)
“İnsanlarla geçimini temin edecek güzel huy.”
O güzel huyla yaşayacak insanların arasında...

Muhterem kardeşlerim! Güzel huy çoktur, bir tane değildir. Güzel huyun eğitim yolu tasavvuftur, tekkedir. Kökünden halleder işi... Nefsi ıslah ederek, kalbi nurlandırarak güzel huyları insana kazandırır tasavvufî eğitim... Yunus öyle yetişmiştir, Mevlânâ öyle yetişmiştir... İbrâhim Hakkı Erzurûmî Hazretleri öyle yetişmiştir, Eş-refoğlu Rûmî öyle yetişmiştir... Sevdiğimiz, saydığımız büyük zatlar hep öyle yetişmiştir.

Çoktur bunlar... Beş yüz, altı yüze çıkarmışlar sayan alimler kitaplarında güzel huyları... Nedir güzel huy?.. Cömertlik güzel huydur. Nedir güzel huy?.. Merhamet etmek güzel huydur. Nedir güzel huy?.. Adaletli olmak güzel huydur. Cömertlik, merhamet, adalet vs. vs. Ana güzel huylar da var, teferruatı da var... Bunlar sonunda dört yüze, beş yüze çıkmış.

Hocamız Cennetmekân da biliyorsunuz, *Tasavvufî Ahlâk* kitabında bu güzel huyları saydı. Cemaatimiz bilsin, ihvanımız öğrensin diye o güzel huyları yazdı; oradan okursunuz!.. İmam-ı Gazalî'nin *İhyâ-yı Ulûm*'undan okursunuz!.. *Tarikat-ı Muhammediye* kitabından okursunuz!.. Hadis koleksiyonlarımızın, büyük hadis eserlerinin güzel huylarla ilgili, güzel ahlâkla ilgili bölümleri vardır; oralardan okursunuz, öğrenirsiniz güzel huyların neler olduğunu...

Bir de büyük insanların hayatlarını, peygamberlerin hayatları (*Rıdvânu'llahi aleyhim ecmaîn*)

okursanız...

“—Biliyor musun, Eyyûb AS ne yapmış?.. Biliyor musun Nuh AS ne yapmış?.. Biliyor musun Şuayb AS kimmiş, ne yapmış?..”

“—Bilmiyorum.”

“—Hemen öğren, çok ayıp!.. Hemen öğren!.. Peygamberlerin hayatlarını bir öğren!”

Bu hususta yazılmış güzel kitaplar var... Bizim kitabevlerine giderseniz, sorarsınız...

Sonra, Sahâbe-i Kirâm'ın hayatını öğrenin!.. Hem okuması rahattır, roman gibidir, kolaydır. Onları da anlatan güzel kitaplar var... Biz de yazdık, neşrettik, dergilerimizin hediyesi olarak verdik. Kütüphânenizdeki bu kitapları okuyun!..

Sonra, evliyâullahın hayatları vardır. İşte halkın sevdiği, kerâmetleri zâhir büyük zatlar vardır. Onları tecrübeyle insan biliyor. Bir insan iyi mi kötü mü?.. Ne bileyim ben... Komşusu olursun, yanında yaşarsın, seyahat edersin, alışverişin olur, muamelesine bakarsın; belli olur. Bir de bakarsın ki, adama Allah tarafından mevki makam verilmiş, rütbe verilmiş, evliyâlık verilmiş, hâli olağanüstü bir zat; onu görürsün. Görülür bunlar, gösterilir, rüyada bildirilir. İşte öyle büyük zatların hayatlarını da okumak lâzım!..

Bakın, bu Hacı Bayram-ı Velî —cennetmekân, Allah şefaatine erdiren— ne yaparmış?.. Kendisi ovada buğday eker, buğday biçer, geçimini öyle sağlarmış. Yâni, kimseye yük olmuyor,

çalıyor. Güneşten yanık benizliymiş. Çalışıyor orak elinde... “Ben şeyhim!” demiyor, “Ben veliyim!” demiyor, çalışıyor. Büyük evliyâ... Müderrismiştir, alimmiştir; ondan sonra tasavvufî terbiye görmüş, Hacı Bayram-ı Velî olmuş.

Akşemseddin de bunun büyük evliyâ olduğunu duymuş, o da buna gelmiş, “Beni terbiye etsin!” diye... “Ben de mânevî bakımdan terbiye olayım, benim de ahlâkım güzelleşsin, ben de Allah’ın sevdiği bir kul olayım!” diye gelmiş. Tam böyle bir ziyafet olduğu gün... Ovada, çayırdaki kazanlar kaynıyor, sofralar kurulmuş herkese yemek yediriliyor.

Gelmiş Akşemseddin; müderris, sarıklı, kavuklu alim, diplomalı bir insan... Hacı Bayram-ı Veli hiç yüzüne bakmamış onun... Hiç nazar etmemiş, yüzüne bakmamış, “Hoş geldin!” dememiş, sofrada yer açmamış, “Buyur otur!” dememiş. O da şöyle bakmış, kimse “Bu adam kim?” diye sormuyor, hiç kimse hürmet etmiyor, izzet itibar göstermiyor.

Sen olsan ne yaparsın, ben olsam ne yaparım?.. Kızarım:

“—Allah Allah!.. Ziyaretine gelmişim, adamın yaptığına bak!.. Bir ‘Hoş geldin!’ demiyor. Hepsi şapur şapur yiyorlar, ‘Buyur!’ demiyor. Müslümanlıkta bu var mı?” derim. Yallah, döner gider insan... Böyle düşünebilir.

O öyle yapmamış. Kemiklerin artanlarını, insanların yemediği şeyleri kenara döküyorlar ya, köpekler yesin diye... Oraya yanaşmış. Oraya yanaşınca, Hacı Bayram-ı Velî de zâten

evliyâlık gözüyle onu takib ediyor:

“—Gel! Yaktın beni, imtihanı kazandın!”
 demiş.

“Bakalım ne yapacak?..” diye, onu sıkışık duruma itmiş; o da gitmiş köpeklerle beraber yemek yemeğe... Köpeklerin çanağının yanına yanaşınca; bakmış ki tam kritik noktaya geliyor, o zaman “Gel!” demiş, baş tâcı etmiş.

İmtihanı kazandı. Hangi imtihanı kazandı?.. tevâzû imtihanını kazandı. Kızmama imtihanını kazandı. Kızabilirdi. Hoca da olunca insan, bahanesini bulur. Bak, misafire ikram etmedi. Selâm verdik, almadı. “Buyur!” demedi. Bunların dinde yerini de bulur, hadisten, bilmem neden... Döner gider... Ama dönmedi, sabretti, halim selimlik yaptı, tevâzû gösterdi. O zaman, imtihanı kazandı.

İbrâhim AS’ı da Allah-u Teâlâ Hazretleri nasıl imtihan etti, imtihanı nasıl oldu?..

“—Kes bakalım şu sevdiğin oğlunu!.. İsmâil AS’ı kurban et bakalım!..”

“—Edeyim yâ Rabbi! Mâdem sen emrediyorsun; canım kurban, çoluk çocuğum kurban, her şeyim fedâ olsun!”

İnsan, Allah’tan bir emir geldiğini bilir de yapmaz mı?.. Bıçağı eline aldı, oğlunu aldı, kesmeğe götürdü. Tam kritik noktaya gelince ne oldu: Allah bir koç gönderdi:

“—Yâ İbrâhim, imtihanı kazandın. Bunu kes, koçu kurban et!”

diye emir geldi.

Demek ki, Allah-u Teâlâ Hazretleri insanı imtihan ediyor, sıkışık bir noktaya kadar getiriyor, “Bakalım davranışı nasıl olacak?” diye...

Evlîyâullah da tabii, öyle yapmışlar. “Dur bakalım, bunun huyu nasıl?.. Kibirli mi?.. Alimdir, sarığı var, cübbesi var... Okumuş, ilim irfan, mevkî makam, para pul insanı ne yapar?.. Şişirir, kibirlendirir. “Bakalım bu kibirli mi, değil mi?” diye yokluyor, hiç iltifat etmiyor. Ama o tevâzû gösterince, “Gel!” demiş, bağına basmış. “Hoş geldin!” demiş, yanına oturtmuş. Halifesi olmuş tabii, ondan sonra... Yâni, mânevî vazifesini ona devretmiş.

Güzel huy sabırdır, güzel huy adalettir, güzel huy cömertliktir, güzel huy çoktur; bunları öğreneceksiniz. Bunlarla yaşanır insanların arasında... Güzel huy niçindir?.. Güzel huy, insanların arasındaki münasebetleri düzenlemek içindir. Allah güzel huyu niye nasib ediyor insanlara, neden konmuş insanların arasına güzel huy?.. İnsanlar arasında yaşam tatlı olsun diye... Herkes güzel huylu oldu mu, gayet güzel bir hayat olur. Köyde hayat tatlı olur, mahallede hayat güzel olur, işyerinde hayat güzel olur; her yerde güzel olur. Güzel huy çok önemli ve toplum hayatının, sosyal hayatın, ictimâî yaşamın önemli bir şartıdır güzel huylu olmak... Bu da bulunacak bizde...

Güzel huy ile, hanımımıza davranışımız güzel huylu olacak... Çoluk çocuğumuza davranışımız güzel huylu olacak...

Muhterem kardeşlerim! Şimdi ben ikide birde

şikâyetler alıyorum, bana şikâyetler geliyor. Dün meselâ, Konya’da duyduğum: Bir delikanlı babasını döğmüş... Fesübhânallah!.. Yâni bu câhil, uzaktan bir başka kimse olsa, neyse ne... Yâhu bu az çok namaz kılan bir insan, tesbih çeken bir insan... Belki buraya da gelmiş, vaaz dinlemiş bir insan... Baba dövülür mü?.. Ayrıca, babası da dövülecek bir insan değil!.. Demek ki huy kötü olunca, insan terbiye olmayınca, zor oluyor, fenâ oluyor.

Kimisi de karısını döğüyor. Meselâ, geçen yıllarda duymuştum İstanbul’da... Kızlardan bir tanesi bana böyle bir kâğıt gönderip anlatmıştı: “—Kocam beni döğüyor hocam... Öyle döğüyor ki, duvarlar kan içinde kalıyor.” diyordu.

Hâlâ ağlamak geliyor içimden... Yâ, bu kızcağızı sana karı diye vermiş anası babası... Düğün yapmış. Sen böyle kafasını duvarlara vur da kanlarını duvarlara çıkart diye mi verdi yâ? Allah’tan korkmaz mısınız? Senin bir merhametin yok mu yâ? Sana bir Sırpı, bir bilmem nesi gelse de, senin de kafanı duvardan duvara vursa, hoşuna gider mi?.. Sen şimdi kuvvetlisin, ona öyle yapıyorsun ama, yakışık alır mı?..

Yâni, güzel huya çok muhtacız. Aile içinde muhtacız, mahalle içinde muhtacız, köyde muhtacız, şehirde muhtacız... Ülke içinde, ülke dışında, dünyada muhtacız...

İnsan nasıl bir ormanı çatır çatır nasıl yakar?.. Gider bir köyü basıp da çoluk çocuğu nasıl öldürür, nasıl tarar?.. Yâni, böyle bir şey yaptıktan sonra, ne netice elde edecek; o elde ettiği

neticeden, ne hayır gelecek?.. Hangi dinde var bu?.. Hristiyanlıkta var mı?.. Yok... Yahudilikte var mı?.. Yok... Bunu Ermeni yapsa, Ermeninin yaptığı doğru değil; müslüman yapsa, müslümanın yaptığı doğru değil... Ne biçim iş bu?..

“Bütün bunların hepsinin sebebi nedir?” diye düşünüyorum muhterem kardeşlerim; hepsi geliyor devlete ve Millî Eğitim’in yanlış öğretimine... Sen dindarlığı gericilik diye gördün mü; gördün... Sen insanları dinden, imandan uzaklaştırma çalışmaları yaptın mı; yaptın... Sen genelev açtın mı; açtın... Sen içki fabrikası kurdun mu; kurdun... Sen okullarda ders kitaplarına dinsizliği yerleştirdin mi; yerleştirdin... Hiç bir şey yapmasan bile, sen İslâm’ın doğru öğretilmesini yaptın mı; yapmadın... İnsanlara İslâm’ı doğru öğretmedin. İnsanlar müslüman olmazsa, o zaman böyle şeylerin hepsi olur.

Bak, Peygamber Efendimiz ne tavsiye ediyor?.. “Halim selim ol!” diyor. “Halim selim olmazsan, benden de sayılmazsın, Allah’ın da iyi kulu sayılmazsın.” diyor. “Güzel huylu ol!” diyor. “Güzel huylu olmazsan, olmaz!” diyor. Ne zarar gördün bundan?.. Niye bunu engelledin?..

Bizim bir profesör arkadaşımız, Londra’da Türk elçiliğine gitmiş. Orada böyle kaymak kâğıda, –kûşe kâğıt diyorlar ya, biz kaymak kâğıt diyoruz– ekstralüx kâğıt üzerine Türkçe yazılmış; “Kitabı gözlerimle gördüm, kendim okudum.” diyor:

“–Biz Türkiye’de İslâm dininin ve İslâm medeniyetinin bütün izlerini silerek, yok ederek

Batı medeniyetine girmeye karar verdik.” diye yazmışlar.

Sen misin, buna karar veren?.. Sen misin, Allah’ın dininin karşısına çıkan?.. Sen misin, elçiliğe bu kitapları koyan?.. Haaa, o zaman ahâli böyle olur. O zaman insanlar Allah’tan korkmayınca, imanı olmayınca işte böyle olur. Sebep neymiş demek ki: İslâm’ın öğretilmemesi, imanın öğretilmemesi, insanların müslüman yetişmemesi imiş.

Yunus Emre mi daha güzel; bir cânî, bir katil, bir rüşvetçi, bir arsız, bir yüzsüz insan mı daha güzel?.. Bak, Yunus Emre asırlardır beğeniliyor!.. Yunus Emre’nin terbiyesi İslâm... Yunus Emre’nin terbiyesi tasavvuf... Daha ne istiyorsun, ne diye karşı çıkıyorsun?..

Dinsizler karşı çıkıyor, “Radikal müslümanım!” diyenler karşı çıkıyor, ilâhiyat fakültesindeki kravatlı profesörler karşı çıkıyor... Hoppalaaa!.. Hangi biriyle uğraşayım?.. Gel de halim selim ol... Halim selim olacağız tabii, *amennâ ve soddaknâ* da... Fesühânallah!.. Bir düşmandan çekiyoruz, bir dosttan çekiyoruz. Saldıran saldırana, yıkan yıkana, kıran kırana gidiyor iş... Biz yapmağa çalışıyoruz, biz onarmağa çalışıyoruz; millet nelerle meşgul... Allah akıl fikir versin...

Tabii, herkes bir işte çalışacak, sonunda ektiğini biçecek. Herkes ektiğini biçecek. Hiç kimsenin yanına yaptığı kötülük kalmaz; dünyada da görür, ahirette de görür.

Güzel huylu olacağız, halim selim olacağız; bir... Bir de ahlâkımız tatlı, güzel olacak.

Adaletli olacağız, cömert olacağız, merhametli olacağız, sabırlı olacağız, şükürlü olacağız, tatlı dilli olacağız güleç yüzlü olacağız, geçimli olacağız... vs. vs. Güzel huylu olacağız!.. Tamam mı?.. Tamam!..

d. Vera'

Peygamber SAS Efendimiz'in bir müslümanda bulunsun diye istediği üçüncü şey:

وَوَرَعٌ يَخْجُزُهُ عَنْ مَعَاصِي اللَّهِ

3. (*Ve veraun yahcüzühû an maâsi'llâh.*) “Onu ma'siyetten alıkoyacak bir vera', sakınma duygusu.”

Bir vera' olacak müslümanda... *Vera'*; vav, re, ayın harfi... Ayın harfi Türkçe'de olmadığı için telaffuzu biraz zor geliyor. *Vera'* ne demek; çok ihtiyatlı, çok dikkatli, çok ihtimamlı, çok sakınan, çekinen insan olacak müslüman... Ne olacak bu sakınma, çekinme, ihtiyat?.. Onu günah işlemekten engelleyecek.

Şimdi, “Allah'ın kuluyum!” diyeceksin, “Müslümanım!” diyeceksin, “Kur'an'a inanıyorum.” diyeceksin, “Peygamber'i seviyorum!” diyeceksin, “İyi Müslümanım!” diyeceksin, hem de günahlara devam edeceksin; olur mu?.. Allah'a isyan edeceksin; olur mu?.. Allah'ın yasaklarını, günahlarını çiğneyeceksin; olur mu?.. Olmaz!.. Yapmayacaksın!..

Peki, bu yapmama duygusu nedir, insana günahları işletmeyen duygu nedir? *Vera'*

duygusudur. “Takvâ duygusunun daha da ilerisi...” demişler buna... “Şüpheliden bile kaçmak...” demişler buna...

İnsan takvâ ehli oldu mu ne yapar?.. Harama bakmaz, harama elini uzatmaz, haramı yemez. Verâ’ sahibi, dikkatli, ihtimamlı olan bir insan, şüphelinin yanına bile yanaşmaz. Böyle bir dikkatli müslümanlık olursa, olur. Olmazsa ne olur, muhterem kardeşlerim?.. İnsan dikkatli olmazsa, oradan haramı yiyiverir, buradan günaha giriverir... Sonunda ondan dolayı Allah’ın cezâsını çekiverir, belâsını buluverir, gazabına uğrayıverir.

Dikkat etmezse, uçurumun kenarında yürürse, ayağındaki taş, bastığı yer kayıverir, uçuruma yuvarlanıverir. Ne işin var kenarda?.. Damın tâ kiremitlerinin ucunda dolaşıyor adam... Yâhu başka yer bulamadın mı?.. Aşağıda yollar dar mı geldi, meydanlar, tarlalar dar mı geldi?.. Damın üstüne çıkmışsın, damın kenarında, en uçtaki kiremitlerden yürüyorsun. Ne olur insan?.. Bir kiremit döner, pat aşağı düşer, kafası patlar... Hastanelik olur, hurdahaş olur. Hadi bakalım doktorlar, orasından çivi, burasından tâmir... Aylarca sargı, bilmem ne... Neden oldu?.. Ne işin var orada? Şüphelinin, tehlikelinin yanında ne işin var?..

Onun için, Peygamber SAS Buyuruyor ki: “Böyle haramla helâlin hudutlarına yaklaşıp da hudutlarda dolaşan, muhtemelen harama bulaşıverir, düşüverir.”

Damın kenarında dolaşırsan... “Hocam ben

çok ustayım, çok cambazım; merak etme korkmam, ben düşmem!” Haa, düşüverirsin. Düştüğün zaman da, para etmez. Onun için, şüphelinin yanına yanaşmayacak, hudutlara pek gitmeyecek, sağlam yerde yürüyecek. Tarlada yürü, caddede yürü, meydanda yürü, parkta yürü... Ama gidip de tehlikenin olduğu yerde, en sıkıntılı yerde yürüme!..

Vera' duygusu bu, şüpheliden bile sakınmak...

e. Bu Hadis-i Şeriften Öğrendiklerimiz

Demek ki Peygamber Efendimiz, Hazret-i Ali Efendimiz'in rivâyet ettiği bu hadis-i şerifte bize ne öğretti:

1. Halim selim olacağız, kızmayacağız, sabırlı olacağız. Karşılaştığımız çeşitli can sıkıcı cahillikler ve ters davranışları halim selimlikle karşılayıp, yumuşak yumuşak meseleyi halledeceğiz.

Birisi kalkmış ne demiş, tahmin edebiliyor musunuz?..

Delikanlının birisi kalkmış Peygamber SAS'e:

“—Yâ Rasûlalah müsaade et, zinâ edeyim ben!..” demiş. “Zinâ etmeme müsaade et!” demiş.

Sahâbe-i kirâm, şöyle bir davranmışlar, “Bu edepsizi bir haklayalım!” diye... Peygamber Efendimiz, “Gel bakalım buraya...” demiş, almış karşısına oturtmuş:

“—Senin annene birisi yan baksa, sen memnun olur musun?..”

“–Olmam!..”

“–Evli olsan, birisi senin karına yan baksa, memnun olur musun?..”

“–Olmam!..”

“–Kız çocuğun olsa, biris senin kız çocuğuna yan baksa, memnun olur musun?..”

“–Olmam!..”

“–Senin de bu zinâ yapmak istediğın zaman, karşındaki ya birisinin anası olacak, ya birisinin karısı olacak, ya birisinin kızı olacak... Başka bir ihtimal var mı?..”

“–Yok...”

“–Onun için, yapmaman lâzım!..” demiş.

“–Tamam, tevbe ettim. Affet yâ Rasûlallah!..” demiş, öyle gitmiş.

Biliyorsunuz, camilerin böyle lüks, ışıklı, halılı, dekorlu vs. olması eskiden yoktu. Peygamber Efendimiz zamanında, şöyle çölün bir mıntıkasını şöyle çevirip de, “Burası cami...” dediler mi; içerisi kum, dışarısı kum ama çevrilmiş, işte orası cami...

Bir gün camiye gelmiş bedevilerden bir tanesi... Bakınmış, bakınmış anlaşılın yer bulamamış, caminin köşesine küçük abdestini yapmağa kalkmış. Cahilliğe bak!.. Toprak ya... Bir duvarın dibine küçük abdestini yapmağa, işini görmeğe kalkışınca; Sahâbe-i kiram yine çok kızmışlar. Peygamber Efendimiz demiş ki:

“–Hayır, kızmayın! Cahildir, bilmiyor; söyleyin, öğretin!” demiş. “Daha İslâm yeni geliyor,

İslâm'ı bilmiyor. Temizliği bilmiyor, ne yapması gerektiğini bilmiyor; öğretin!” diye tavsiye buyurmuş.

İşte halim selimlik, kızmamak, kalb kazanmak, insanı yetiştirmek, eğitmek...

Çocuk da böyle... Çocuk bir hata yaptığı zaman kızmazsın, “Gel bakalım evlâdım! Bak, bu yaptığın yanlış oldu.” dersin. Çocuk güzel yapmayı öğrenir. İknâ ederek öğretmek lâzım!..

Halim selim olacağız; bir...

2. Güzel huylu olacağız. Güzel huyların ne olduğunu da nereden öğreneceğiz?.. Evvelâ Hocamız Muhammed Zâhid-i Bursevî Hazretleri'nin *Tasavvufî Ahlâk*'ını bir bitirin bakalım!.. Böyle bir okuyun, ordan öğrenin; bir... Ondan sonra, İmam-ı Gazâlî'nin *İhyâyı Ulûm*'unu şöyle bir okuyun!.. Çok güzel bir kitap... Görün bakalım; güzel huylar neymiş, güzel huylu insanlar kimlermiş!..

Peygamberlerin hayatlarını okuyacaksınız, sahâbe-i kirâmın hayatını okuyacaksınız; evinizde, çoluk çocuğunuzla berâber... Bir de alimlerin, kâmillerin, fâzılların, evliyâullahın hayatını okuyacaksınız.

Sözün tam hududunu çizip söyleyelim: Fazla abartmalı, uydurmalı şeyler de olmaz! Hak ne ise o... Haksız bir öğme, mesnedsiz birtakım şeyler; o da doğru değil... Her bilgi sağlam olacak, her rivâyet sağlam olacak. Uydurma oldu mu, sağlam olmadı mı, palavra oldu mu, atma tutma oldu mu, yalan oldu mu; o zaman Allah sevmez.

Onun için diyoruz ki, önce enbiyânın hayatını okuyun, sahâbenin hayatını okuyun; onlara yalan girmemiş. Ondan sonra da büyük evliyâullahın, ciddî alimler tarafından yazılmış kitaplarını okuyun!.. Uyduruk şeyler duyup da kafanız karışmasın. Bazan öyle kitaplar oluyor ki; onu okuyan, dinleyen insanın kafası karışıyor. Çünkü, içindeki rivayetler yalan... Almış birisi eline kalemi, uydurmuş.

Televizyon programında da öyle... Güyâ Peygamber Efendimiz mi'racdan inerken bir topluluk görmüş; Peygamber Efendimiz'i almamışlar. Kırklar meclisi imiş... Yâhu, kırklar Peygamber Efendimiz'in ayağının tozunun toprağı... Kırklar kim oluyor?.. Peygamber Efendimiz, Allah'ın en sevgili kulu, seyyidil evvelîne vel ahirîn... Kırklar kim oluyor da, meclislerine Peygamber Efendimiz'i almayacaklar?!.. Böyle rivayet olur mu?.. Böyle masal olur mu, böyle yalan olur mu?.. Olmaz, olmamalı!.. İtibar da etmemek lâzım böyle şeylere... Mesnedi yok, aslı yok, esası yok...

Mi'rac belli... Mi'racda Peygamber Efendimiz'in neler gördüğü hadis kitaplarından belli... Sağlam kitaplardan belli... Yok böyle bir şey!.. Delinin, divânenin birisi uydurmuş; söylemek de günah, dinlemek de günah, yazmak da günah, inanmak da günah... Öyle şey olur mu?.. En yüksek insan kim?.. Peygamber Efendimiz!.. Nelerin yükseğı?.. Yüksek insanların yükseğı, peygamberlerin serveri... Seyyid-i kâinat, kâinatın efendisi, Allah'ın en sevgili kulu... Habîbullah, Rasûl-i Ekrem, nebiyy-i

muhterem... E sen şimdi bunu küçük düşürücü bir ifade kullanırsan, senin dinle imanla ne ilgin kalır?.. Öyle yanlış şey mi olur!..

“—Peki kırklar ne oluyor, evliyâullah ne oluyor?”

Kırklar, evliyâullah, her devirde olan Allah'ın sevgili kullarıdır. Allah'ın en sevgili kulları, sahâbe-i kirâmın derecesine ulaşamazlar. Sahabe-i kirâmın derecesinden aşağıdadırlar. En yüksek insan Peygamber Efendimiz, sahâbe-i kirâm ondan sonra, evliyâullah ondan sonra...

“—Neden sahâbe-i kirâm daha üstün?”

Onlar Rasûlüllah'ın dostu olmak şerefini kazanmışlar, onun sohbetine ermişler. En yüksek evliyâ bile sahâbe derecesinde olamıyor. Bunlar böyle iken tutup da yanlış rivâyetler, asılsız yalanlar, uydurma haberleri esas alırsa insan elbette şaşırır.

Dinlemek de doğru değil... Dinlerse ve söyleyeni susturmazsa; o zaman yalan dolan cahil milleti kandırır, halkı şaşırtır. O zaman halk birbirine düşer.

Sağlam bilgi olacak. Niye biz vaazımızda elimize hadis kitabını alıp okuyoruz?.. Rasûlüllah'ın sözüdür diye... Başka bir söz ya doğrudur ya değildir. Ya Allah'ın sevdiği sözdür ya değildir. Ama Peygamber Efendimiz'in sözü hakkında Kur'an-ı Kerim'de garanti var:

وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ ۖ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ

(النجم: ٤-٥)

(*Vemâ yentıku ani'l-hevâ. İn hüve illâ vahyün yûhâ.*) [O kendi arzusuna göre konuşmaz. Allah'ın kendisine vahyettiği bilgileri insanlara bildirir.] (Necm, 53/3-4) diye garanti var... Allah'ın rasûlü...

وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ الْأَقَاوِيلِ لَأَخَذْنَا مِنْهُ
بِالْيَمِينِ ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ

(الحاقة: ٤٦-٤٤)

(*Velev tekavvele aleynâ ba'da'l-ekâvil. Leehaznâ minhü bi'lyemîn. Sümme lekata'nâ minhü'l-vetîn.*) [Eğer peygamber bize atfen bazı sözler uydurmuş olsaydı, elbette onu kısıkvrak yakalardık. Sonra onun can damarını koparırdık.] (Hakka, 69/44- 46)

“—Eğer Rasûlüllah —hâşâ, sümme hâşâ— Allah'ın istemediği bir şeyi söylemeğe kalksa ne olurdu? Kahrolurdu, helâk olurdu, mahvolurdu. Böyle bir şey bahis konusu değil.” diye Peygamber Efendimiz'in hadis-i şeriflerini söylüyoruz, dinliyoruz, anlatıyoruz, sevgili kardeşlerim!..

Yeter değil mi, bu kadar güzel bir nasihat: Halim selim olmak, güzel huylu olmak...

3. Bir de günahlardan kendimizi alıkoymaya yarayacak bir titizlik duygumuz olacak. *Vera'* dediğimiz, şüpheliden bile kaçınmak tarzında bir ihtiyat huyumuz olacak.

Muhterem kardeşlerim! İnsan günah işledi mi, ne olur?.. Kalbi kararır, imanın nuru söner. İnsan günah işlerken, iman başından çıkar, iki

üç metre üstüne gider, orda durur. Günahı işlerken, içinde imanı durmaz insanın... Kalbi kararır, mertebesi düşer.

Çıktığı makamdan aşağılara gider. Kirlenir, pislenir, çirkin bir mahlûk olur. Ondan sonra, uğraşsın tekrar kendimi toparlayacağım diye...

O halde ne yapmak lâzım?.. Günahlardan, AIDS hastalığından kaçır gibi kaçırır lâzım!.. Vebâdan, frengiden, koleradan kaçırır gibi kaçırır lâzım!.. Arslandan, kaplandan, yılandan, çıyandan kaçırır gibi kaçırır lâzım!.. Atomdan, radyasyondan kaçırır gibi kaçırır lâzım!..

Tehlikeden nasıl kaçırırır, nasıl canımız kıymetli; canımızı acıtacak bir şeyden nasıl kaçırırır... Peki, günah senin canını daha fazla acıtacak, niye kaçırırırırır?.. Niye günahıtan kaçırırırırır?.. Niye gazetesinin o resmine bakırırırırır?.. Her gazetede, her sayfasında bir çıplak kadın resmi yok mu?.. Oturmuş, bacak bacak üstüne atmış, İsveç'ten gelmiş... Yalnızlık çekirmiş da, adresi şuymuş da... Yakırırırırırır lâzım o gazeteyi!.. O gazeteyi eve sokmamak lâzım!..

Millet onu okuyor, seyrediyor. Ondan sonra da: “—Hocam feyz alamıyorum...”

Alamazsın tabii... Feyzin de kalmaz, feyz alacak cihazın da kalmaz! Kalbin de kararır, kalbin de paslanır.

Diyor ki Peygamber Efendimiz:

“—Kalpler de demirin paslandığı gibi paslanır.”

Demir bir alet, elik bir alet paslandığı zaman çalışır mı? alışmaz. Arabanın motoru suyun içine düşmüş, on sene kalmış. Sonra birisi çıkarmış. alışır mı bu motor?.. Geçmiş ola, gitti. Kflendi, kf içine işledi; çalışmaz!.. Onunla uğraşacağına, gidersin yeni motor alırsın. Olmaz artık... Kalb de paslanır. Onun için kalbimizi, gönlümüzü, gözümüzü haramdan korumağa dikkat edeceğiz.

“–Tamam hocam, eve gazete almıyorum!”

İyi ama, gazeteden daha beter televizyon evinde değil mi?.. Kaldırsın bakalım, evinde televizyon olmayan bir kimse varsa parmağını!..

Herkesin televizyonu var... Televizyonda ıplak resim var mı?..

Var... Şarkıcı var mı?.. Var... Meyhane var mı?... Var... Plaj var mı?.. Var... Kilise var mı?.. Var... Papazın vaazı var mı?.. Var... Yâ, ben hiç oralara gitmemiştim, herkes bizim eve geldi.

Oldu mu şimdi?.. Hiç gitmemişsin sen oralara; ömründe kiliseye gitmemişsin, ömründe meyhaneye gitmemişsin, ömründe plaja gitmemişsin, ömründe günahlı yere gitmemişsin... İyi, maaşallah! Ama hepsi senin eve gelmiş.

Sen yokken çoluk ocuk açıyor televizyonu, film seyrediyor. Sen yokken açıyor televizyonu, o senin “*Tevbe estağfiru’llah!*” deyip, başını çevirip de bakmadığın şeyi seyrediyor. Sakalından utanıp da bakmadığın sahneyi, ötekisi seyrediyor. Çok büyük felâket!.. Gözle günah, elle günah, dille günah, kulakla günah,

haram vs. İşte insanı bunlar mahvediyor.

Onun için, bir buçuk milyar müslüman var, bir buçuk kilo etmiyor. O kadar müslüman var, şer her tarafa hâkim... Şerliler her tarafa sahip... Şerlilerin borusu ötüyor, hayırlıların sesi çıkmıyor. Hayırlar ortada yok, şerler dağlar gibi yığılmış; dünyanın her yerinde... Neden?.. Günahlara bulaştığı için müslümanda müslümanlık kuvveti, iman kuvveti kalmıyor da ondan... İman kuvveti gidiyor. Eski evliyâlık kuvveti kalmıyor. Eski dedelerimizin evliyâlıkla aldığı diyarlar, böyle günahlarla kâfirleşiyor.

“—Düşman ülkemize giremedi. Hudutlarımıza saldırdı da, biz de onu attık.” filân diyoruz, “İstiklâl harbi...” diyoruz, bilmem ne diyoruz ama; bakın, Peygamber Efendimiz ne diyor:

“—Beş evin olduğu yerde ezan okunmaz, kamet getirilmezse, şeytan orayı istilâ eder.” diyor.

Şeytanın istilâ ettiği yerde hayır kalır mı?..

Şeytan köylerimizi istilâ etmiş, şeytan evlerimizi istilâ etmiş, şeytan gönüllerimizi istilâ etmiş, şeytan kafalarımızı istilâ etmiş... Şeytan ilâhiyat fakültelerimizi istilâ etmiş olursa, hayır kalır mı?.. Kalmıyor, hayır ondan olmuyor.

Dünyanın her yerinden üzülmüyoruz. Şimdi diyorlar ki:

“—Hocam, senin midenin hastalığı normal!..”

“—Neden?..”

“—Sinirleniyorsun her şeye, üzülmüyorsun!”

Midem böyle burkuluyor. Ona üzül, buna üzül... Bir haber duyuyorum, birisi bir şey söylüyor;

hakîkaten üzülüyorum. Bizim evdekiler de fark ediyor, benim sinirlendiğimi... Hadi, tamam, bitti artık... Mide başlıyor asit salgılamaya... Neden?.. Falanca adam şöyle edepsizlik yapmış, filânca insan şöyle yapmış... Birisi şöyle yalan söz söylemiş, birisi bilmem ne yapmış... İşte müslümanlar falanca yerde şöyle zulme uğramış, falanca yerde böyle mağdur olmuş... Üzülüyoruz tabii...

Onun için muhterem kardeşlerim, günahlardan sakınacağız!.. Vera' sahibi olacağız!.. Vera' sahibi olmazsak, hilim sahibi olmazsak, güzel huy sahibi olmazsak; Rasûlüllah kabul etmiyor. "O benden değildir, Allah'ın sevgili kulu da değildir!" diye reddediyor, koğuyor.

Hilim sahibi olacağız, tamam mı?.. Tamam... Güzel huy sahibi olacağız, öğreneceğiz. Tamam mı?.. Tamam... Günahlardan kaçınacağız. Atabilirsen; bahadırsan, babayığitsen, tarihe ismin geçecek kahramansan, evinden televizyonu çıkart!..

"—Hocam kültürsüz kalırım!"

Hiçbir şey olmaz!.. Kütüphanedeki kitapları okursun, öğrenirsin... Ansiklopedileri okursun, öğrenirsin; biter. Daha güzel öğrenirsin.

O televizyonlar nedir?.. Telefisyon!.. Telef etmek, bir şeyi mahvetmek... Televizyon nedir: Telefisyon, telef etme makinasıdır. Neyi telef ediyor?.. Senin zamanını telef ediyor, aklını telef ediyor, gönlünü telef ediyor, dindarlığını telef ediyor, çocuğunu telef ediyor, aileni telef ediyor... Telef ediyor da telef ediyor.

O evde olmasa; Kur'an ezberleyeceksin, sûreleri ezberleyeceksin... Çoluk çocuğunla sohbet edeceksin... Din kitaplarını açacaksın, okuyacaksın... En büyük mâni karşında!..

Günahlardan da sakınacağız... Hilim sahibi olacağız, güzel huyun sahibi olacağız, takvâ ve vera' sahibi olacağız, günahlardan kaçınacağız. Allah yardımcımız olsun...

İyi nasihat aldık bugün... İyi nasihat öğrendik Hazret-i Ali Efendimiz'den... Acaba alevîler böyle yapıyor mu?.. Biz de yapmıyoruz, bizim de kusurumuz çok da... Biz de yapalım; onlar da Hazret-i Ali Efendimiz'in ne rivâyet ettiğini bilsinler!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
29. 09. 1994 - Özelif / ANKARA

[Bütün HADİS SOHBETLERİ'NE](#)
[PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

